

NIDAI

Münchenas Ketvirtadienis, 1946.X.24 d. /III metai/ Nr.248/285/

Bevinó kalba

Londonas. Antradienio vakaro D.Britanijos užsienių reikalų ministras Bevinas, atidarydamas užsienio politikos debatus Žemumosiuose Rūmuose, pasakė kalbą, kuri truko dvi valandas. Ž.Rūmų patalpos buvo perpildytos. Tai buvo viena didžiausių Bevinó kada nors pasakytų kalbų. Pradėdamas kalbą, Bevinas pareiškė, kad karui pasibaigus, pasaulyje turi išsigalėti nauja tvarka, kuri išgelbėtų žmoniją iš chaoso. Čia didelį vaidmenį vaidina Vokietijos problema. Bevinas esąs labai nusivyles Paryžiaus konferencija, kad ji, griežtai pasipriešinus sovietams, negalėjusi priimti Austrijos taikos sutarties projekto drauge su kitomis Vokietijos satelitinėmis valstybėmis. Anglijos vyriausybė išnaudos kiekvieną progą, kad Austrijos klausimas kiek galint greičiau būtų išspręstas. Būsimasis 4 ministrų susitikimas taip pat būsiąs tam išnaudotas. Austrijos problema yra svarbi tuo, kad iki Austrijos problema nebus išspręsta, sovietai negalės atitraukti savo karinių pajėgų iš Balkanų. Austrija po šio karo greitai susitvarkė, įvykdė demokratinius rinkimus, susitarė su Italija svarbiu pietinio Tirolio klausimu ir tuo būdu įrodė, kad ji yra pribrendusi nepriklausomam gyvenimui. Anglija supranta Austrijos sunkią ūkinę padėtį ir atitinkamai svarsto jai tenkančių reparacijų klausimą. Netenka ginčyti, kad Austrijoje esąs vokiečių turtais galės būti panaudotas reparacijoms apmokėti, bet iki šiol dar nėra nustatyta tokio turto savoka. Anglija bandė Austrijos klausimą spręsti su sąjungininkais, bet iki šiol nepavyko. Austrija turi greitai atstatyti visiškai nepriklausomą gyvenimą ir suformuoti savo politinius bei ūkinius santykius su pasauliu.

Vokietijos problema yra pati svarbiausia. Nuo jos išsprendimo priklausys pasaulio taika ir saugumas Europoje. Anglija bandė ir ši klausimą išjudinti. Jei sąjungininkų tarpe būtų geras sutarimas, šis klausimas nesunkiai būtų išspręstas. Bevinas visiškai priitaria Stuttgarte pasakytai Byrneso kalbai. Toliau jis sako: Vokietijos problema bus sverstoma Naujorke, bet maža tėra vilčių, jei išspręsti. Visų mūsų pagrindinis tikslas yra taika. Visos tautos, kurios kariavo prieš Vokietiją, turi būti išklaustos. Sprendžiant Vokietijos problemą, tenka atsižvelgti į tai, kad ji daugiau nebepakartotų agresijos, antra, sudaryti sąlygas, kad Vokietija galėtų gyventi pati iš savės ir trečia, sudaryti tinkamą administracinį aparatą. Vokietija turi būti decentralizuota ir valdoma dviejų rūmų, kurių vienus rinktų visa tauta, o antruosius sudarytų provincinių parlamentų atstovai.

Nors Potsdamo susitarimas yra netobulas, bet geriau yra to susitarimo laikytis. Iki šiol kai kas laikosi tik to, kas iš to susitarimo naudinga, ir pesilaiko to, kas kai kam nėra naudingas. Amerikiečiai ir britai vokiečius remia savo lėšomis įveždami maisto produktus, o rusai, priešingai, viską išsiveža. Tai pavojinga padėtis. Reikia visa Vokietiją arba ūkiškai sujungti arba taip persitvarkyti, kad nereikėtų kitiems jos šelpti. Dviejų vakarinių zonų sujungimas duoda gerus rezultatus. Vokietijos pramonė tvarkytina taip, kad atgytų ūkinis gyvenimas. Vokietijoje gaminama anglis turi likti Vokietijoje. Tik tada ji pajėgs šį ta eksportuoti ir apsimokėti importu. Iki šiol amerikiečiai ir britai rūpinosi Vokietiją atkurti, o sovietai visa sunaikinti.

Vokietijos ūkine padėti žymiai apsunkena svetimšaliai pabėgėliai ir ištremtieji vokiečiai.

Vokietijos pramonės magnatai, kurie padėjo Hitleriui įsigalėti, negali išlaikyti pramonės savo rankose. Visa didžioji pramonė turi atitekti vokiečių tautai.

Dar svarbesni yra Vokietijos sienų klausimai. Potsdame susitarimu didelės rytų Vokietijos sritys pavestos administruoti Lenkijai. Tai buvo padaryta tik didelių rusų užsispyrimu, tačiau tai nerodžia, kad toji siena ir bus ratifikuota. Atrodo, kad ir Belgija, Olandija bei Danija pareiškė pretenzijas į kai kurias Vokietijos sritis. Prancūzija be Saeo, norėtų atskirti nuo Vokietijos ir Reino bei Rūbro sritis. Anglija sutinka Saeo sritį pripažinti Prancūzijai.

Kalbos apie Anglijos imperalistinius tikslus Telimuosiuose ir Artimuosiuose Rytuose yra be pagrindo. Bevinas griežtai atmeta tvirtinimus, kad Anglija tik išnaudojanti tautas. Irano padėtis yra tikrai pavojinga, bet jo nerriklausomybė turi būti išlaikyta.

Dėl Turkijos Bevinas pareiškė: Montreux sutarties revizija esanti pribrendusi. Ši klausima betgi turi spresti tik tarptautinė konferencija. Bevinas atmeta rusų reikalavimus, pateiktus Turkijai. Taip pat Bevinas atmetė rusų priekaištus, pasak kurių, britų karinamėnė kisasi į Graikijos vidaus reikalus. Taip pat Bevinas pasisakė ir Triesto bei Dūnojaus klausimais.

Beigdamas kalba Bevinas pabrėžė: Galima ir būtinai reikia išvengti pasaulio suskaldymo į rytų ir vakarų blokus.

Pasakytai Bevino kalbai pritarimas buvo didelis.

Opozicijos atstovas, pirmasai kalbėjęs po Bevino, pritarė visai Bevino kalbai ir jo vedamai užsienio politikai.

Saj. Tautų pilnatos konferencija

Naujorkas. Trečiadienio vakaro 22 val. prasidėjo Sąjunginių Tautų pilnatos konferencija. Konferencijoje atidarys JAV prezidentas Trumponas ir pasakys kalbą. Visų kraštų delegacijos jau susirinko į Naujorką. Manoma, kad pirmieji bendrieji debatai truks apie 4 d.

Konferencija truks 7.5 savaites, t.y. iki gruodžio 17 d. Pilnatos posėdžius transliuos JAV, Kanados, Londono, Australijos, Maskvos ir kitų kraštų radijo siųstuvei.

Tuo tarpu darbų tvarkoje įrašyti naujų narių priėmimo, pabėgėlių ir veto teisės klausimai. Kokį dar klausimai bus svarstomi, paaiškės vėliau.

Trumpas žinios

- Berlynas. Berlyno miesto savivaldybių rinkimų rezultatams paaiškėjus, vyr. miesto burmistras ir atskirų miesto dalių burmistrai atsistatydino.

- Vašingtonas. Prancūzija paprašė Tarptautinį Banką 500 mil. dolerių kredito krašto atstatymo reikalam.

- Munchenas. JAV karo ministro pavaduotojas H.C. Petersonas ant radionį lankėsi Munchene. Čia jis aplankė Feldafingo žydų stovyklą ir susipažinęs su karinėmis įstaigomis išvyko į Paryžių, iš kur grįžta į JAV.

- Heaga. Olandijos parlamentas svarsto savo sienos su Vokietija išlyginimo klausimą. Numatoma, kad Olandija savo teritorinius reikalavimus pateiks 4 užs. reikalų ministrų tarybai.

- Praga. Čekijos ypatingasis karo teismas buv. protektorijų Dauluge nuteisė pakarti.

Mergasis mūsų gyvenimas

- Sekmadienį, spalio 27 d. 16 val., Lietuvių Trentinių Bendruomenės patalpose, Lachopstr. 21 įvyks Kristaus Karaliaus šventės minėjimas. Visi lietuviai prašomi dalyvauti.

Klebonas.

S K E L B I M A I

Kiekvieniame šeštadienio numeryje „Aidų Dienos Informacija“ duos skelbimų skyrių.

Skelbimai priimami įvairaus pobūdžio /pasiūlyjimais, ieškojimais, mainais ir t.t./. Už jų turinį atsako skelbėjai. Skelbimus priima ir šiuo reikalu informacija teikia „Aidų“ Administracija - Lamontstr. 21, darbo valandomis. Kreipiantis raštu, prašome pridėti pašto ženklą atsakymui.